

1

DOMOV A KRÁSA

11. dubna 1969

„Doma je námořník, dal sbohem moři...“ Fingal Flahertie O'Reilly, doktor Fingal Flahertie O'Reilly, vpochodoval do obývacího pokoje v prvním patře čísla jedna na Hlavní ulici v Ballybucklebo, zívá a promnul si ospalé oči.

„Vypadáš spíš jako vrak *Hesperu*,“ podotkla jeho žena Kitty, která seděla v křesle před krbem s připraveným, ale zatím nezapáleným ohněm. Na klíně jí ležela drobná bílá kočka Lady Makbeth. Kitty odložila detektivku od Dicka Francise na stůl vedle křesla. „Vážně, Fingale, sice sis včera odpoledne trochu oddechl, ale o půlnoci jsi už zase byl venku a vrátil ses až v pět ráno.“

O'Reilly došel k ní a políbil ji na temeno. Všiml si, že má ve svých havraních vlasech zase o trochu víc stříbra, a láskyplně se usmál. „Promiň, jestli jsem tě vzbudil, miláčku.“ Opřel se o krbovou římsu. „Čas, příliv a mimina nepočkají. Chvilí nám s porodní asistentkou Hagertyovou trvalo, než jsme všechno vyřešili. Vzpomínáš si na Aileen MacCormackovou, co má za muže instalatéra?“

„Tu veselou zrzku? Dítě číslo dvě?“

„To je ona. Jí i tomu čtyřkilovému nadělení se daří dobře.“

Kitty zavrtěla hlavou. „Vím, že máš porody rád, ale máš tady na telefonu mládež a jeden z nich je přímo zběhlý v porodnictví. Už bys toho mohl klidně nechat.“

O'Reilly zavrtěl hlavou.

„Já si nestěžuju,“ pokračovala Kitty, „ale dobře víš, že prakticky nespím, když jsi venku.“ Opatrně, aby nevzbudila spící kočku, překřížila nohy. „Naštěstí už těch služeb nemáš tolik. I když odmítáš pustit porody, jedna noc ze čtyř a občas víkend není tak zlé. Když jsi na to byl sám s Barrym, bývalo to horší.“

„Mám víc času na svou krásnou ženu, a kdyby se taky uvolila zpomalit, byli bychom spolu ještě víc.“ O'Reilly se ji k tomu snažil přimět už asi rok, ale Kitty měla svou práci vedoucí sálové sestry na neurochirurgii v Královské Viktoriině nemocnici ráda.

Kitty si povzdechla. „Můžeme si o tom promluvit, ale ne teď. Ne teď. Jaké to bylo na tom dnešním kurzu pro praktické lékaře?“ Podívala se na hodinky. „Pět patnáct. Jsi tu z Belfastu rychle.“

„Nebyla moc hustá doprava.“ Vyměnili si pohled. „Kurz se nám oběma líbil. Z mladého Lavertyho bude excelentní učitel. Mám velké štěstí, že je to můj parťák.“ O'Reilly znovu zívá. „Byl jsem na obědě s profesorem Georgem Irwinem z fakulty praktického lékařství. Barry na něj také udělal dojem. Ale pořád ještě neví, jestli se mu podaří tady v Ulsteru najít asistentské místo pro Emer McCarthyovou, až u nás skončí.“ O'Reilly našpulil rty. „Dělá mi to starosti. Dneska je jedenáctého dubna a Emer odchází třicátého prvního července. Je to skvělá holka. Rád bych pro ni něco udělal. Měl bych.“

„Jak tě znám, tak na něco přijdeš, ale ještě máš tři měsíce čas, Fingale, a když si kvůli tomu už teď budeš dělat starosti, akorát ji vystresuješ, co myslíš?“

„To nechci.“ O'Reilly zavrtěl rozčepýřenou hlavou. „Máš pravdu.“

Kitty krátce kývla. „Jako vždycky. Zrovna teď se nepotřebuješ strachovat kvůli Emer, ale měl by sis dát svižnou procházku na čerstvém vzduchu, tak šup. A vezmi proběhnout Kennyho. Potřebuje pohyb.“ Poplácala manžela po břiše. „A nejen on.“

O'Reilly hekl, narovnal se, zatáhl břicho a podal Kitty ruku. „Jdeš taky?“

Kitty se usmála. „Ne, Fingale, díky. Dneska ne. Měli jsme na sále astrocytom. Nádory mozku vždycky zaberou dost času. Pracovala jsem dneska s Charliem Greerem, šest a půl hodiny jsem stála na nohou. Myslím, že by ti prospěla malá zastávka u Kačeny, ale v sedm buď doma. Byla tu Kinky. Vy-leštila všechny příbory, vyluxovala každý kout a uvařila rajskou omáčku s hovězím a noky, abychom si měli co ohřát.“

„Mňam,“ mlaskl O'Reilly a přemýšlel, jestli se mu víc líbí představa jednoho piva a *craicu* s místními u Kačeny, nebo večere od Kinky Auchinleckové s Kitty. Sbíhaly se mu sliny a zakručelo mu v břiše.

„Padej, ty můj milý medvěde,“ vyzvala ho Kitty, „ať mám ještě chvilku klidu na *Cenu krve*. Hlavní hrdina, Gene Hawkins, pátrá po uneseném – opravdu uneseném – závodním plnokrevníku a pronásledují ho pořádné trable. Taky si to vychutnáš, až to dočtu.“ Zvedla knihu.

„Já vás prostě miluju, paní O'Reillyová. V sedm tu budu jako na koni.“

* * *

Hostinec U Černé labutě, mezi místními známý jako Upatlaná kačena, se nacházel na Hlavní ulici, jen kousek od čísla jedna, ale O'Reilly s Kennym to vzali oklikou,

aby se mohli projít po pláži. O'Reilly házel Kennymu klacky a díval se, jak čokoládovému labradorovi odlétávají od tlapek spršky písku. Když si odmyslel jeden pár, který se také procházel po linii přílivu, měli s Kennym celé pobřeží pro sebe. Pokřikování ústříčníků a monotónní tiché pleskání vlnek jen podtrhovalo klidnou atmosféru ulsterského podvečera. „Kenny, k noze,“ zavelel O'Reilly, a když psisko přiběhlo, vydal se zpátky po svých stopách, sledován beránky plujícími po nebi.

Za chvíli už vstupovali do přívětivě vydýchaného lokálu s nízkým stropem, kde je pozdravil sbor veselých hlasů. „Brejvečír všem,“ odpověděl jim a zazubil se na Willieho Dunleavyho.

Willie přikývl a postavil sklenici pod pípu s Guinnessem. Než se první natočená dávka usadila, odlil Kennymu do nerezové misky pintu Smithwicku, jeho oblíbené značky piva.

O'Reilly se usmál. Nebyla to telepatie; Willie naléval O'Reillymu Guinness a jeho psům Smithwick už od roku 1946. Pocit domáckosti a neměnnosti ke Kačeně patřil a byl velmi uklidňující.

Mezi hlasy se ozval jeden výraznější a O'Reilly rozpoznal Lennyho Browna. „Hele, zrovna jsem viděl v novinách fotky těch dvou bláznivejch hipíků Johna Lennona a Yoko Ono, jak se válejí v posteli v amsterdamském hotelu.“

„To jsem viděl už před dvěma tejdnama v bedně. Seš pozadu, starouši, ba,“ zasmál se Gerry Shanks. „Neválčete, milujte se. Mně to zní dobře. Možná by se mohli stavit i v Grand Centralu v Belfastu.“

O'Reilly zaregistroval, že to v hospodě souhlasně zahrulo. V Ulsteru pořád ještě nebyl klid.

„Brejvečír, doktore.“ U vedlejšího stolu seděl Bertie Bishop s Dapperem Frewem, realitním agentem a nejlepším

kamarádem Donala Donnellyho. „Nechcete se k nám přidat?“

„S radostí.“ O'Reilly usadil své mohutné tělo na židli a nasměroval Kennyho pod stůl.

Labrador si se spokojeným heknutím lehl.

„Brejvečír, pánové,“ pozdravil O'Reilly. „Tak jak po vás život dupe?“

„U nás je všechno v rychtyku,“ řekl Bertie Bishop, ale zamračil se. „U nás jo, ale chudák starý Ulster je na tom všelijak. Gerry má pravdu, že bychom potřebovali trochu lásky místo té nenávisti.“

„Pardon, pánové. Vaše pivo.“ Willie Dunleavy postavil před O'Reillyho jeho pintu a Kennymu dal pod stůl jeho misku. Za okamžik se ke svému mladému kamarádovi připojila čiperná čivava jménem Brian Boru a zpod stolu se ozvalo spokojené chlemtání. Willie se podíval dolů a zavrtěl hlavou. „Omlouvám se, pane doktore. Pořád Mary říkám, ať tu potvoru drží vzadu, ale ta moje holka má holt měkký srdce.“

O'Reilly se zasmál. „Loupežník jeden. Mimochodem, pamatuji si ještě časy, kdy pinta stála šilink.“ Podal Williemu pět šilinků.

„Jo, to bylo po válce, pane doktore.“ Hostinský si strčil peníze do kapsy.

O'Reilly mrkl pod stůl. „Kenny se rád s přáteli rozdělí, přesně jako to dělal Arthur.“ Starý dobrý Arthur... O'Reilly zavrtěl hlavou a se zvednutou sklenicí v ruce přešel pohledem z Willieho na celý stůl. „*Sláinte*.“ Důkladně se napil a hladinka bílé pěny poklesla o celou třetinu výšky sklenice.

Dapper se podíval dolů na psy a zamyslel se. „Tady v Ballybucklebo se naštěstí žádný tyhlety nesmysly nedějou, baže ne.“

„Jo, to máte pravdu, Dappere. Doktore, jsem moc rád, že jste se tu dneska večer stavil. Docela by se nám hodil váš názor.“

O'Reilly se podíval z jednoho na druhého a radní Bertie ucucnul ze své jedné pinty, kterou měl od prodělaného infarktu povolenou. Byl jako obvykle oblečený do tmavě modrého vlněného obleku s vestou a přes stále značně zakulacené (navzdory manželčiným snahám) břicho se mu napínal zlatý řetízek kapesních hodinek. Na řetízku visel zlatý zednářský znak.

Nikdo už si nepamatoval, proč se Johnu Frewovi přezdívalo „Dapper“, tedy Švihák, ale pravděpodobně za to mohl jeho upravený uzoučkový knírek, šedý blejzr a antracitové kalhoty s puky ostrými jako břitva.

O'Reilly se rozhlédl kolem. Kdykoli se tu spřádaly plány, většinou v tom měl prsty Donal Donnelly – ale dnes tu kolozubý tesař s ohnivou kšticí nebyl. „Dobrá, vyklopte to na mě.“

Bertie se předklonil, aby ho přes hlmoz pátečního provozu bylo slyšet, i když to ani tak nebylo zrovna jednoduché. „Rekonstrukce Dun Bwee, Donnellyho domku, jde jako po másle. Věřil byste, že už je to tři a půl měsíce od toho hrozného povánočního ohně?“ Bertie zavrtěl hlavou. „Obvodové zdi už jsou vyspravené a mají novou omítku. Donnacha Flynn a jeho synové dokončili doškovou střechu a vrátili se domů do Kerry. Vnitřní příčky jsou nahozeny a vybíleny, teď se zrovna natírají a osazují dveře a zasklívají a lakují okna. Donal a jeho parta odvedli neuvěřitelnou práci. Někdy v květnu bude hotovo.“

„Božíčku, to rád slyším,“ řekl O'Reilly, napil se a hladina pěny se posunula do dvou třetin odshora. „Ale jak můžu pomoci já?“

„Dostali jsme s Dapperem nápad. Tady v Ballybucklebo nikoho nezajímá, co se děje v Belfastu, všichni přiložili

ruku k dílu, aby Donnellyovým pomohli. Až se budou stěhovat, rádi bychom...“ Radní rychle pohlédl na Dappera. „Rádi bychom s Dapperem uspořádali pro Donala a jeho rodinu a všechny zúčastněný pořádný mejdan. Donala by to potěšilo a těm pitomcům nahoře na Severu bychom ukázali, že tady se umíme spojit, když chceme.“

„To zní parádně,“ usmál se O'Reilly. „Víte, Bertie Bishop, na posvátného velmistra místní oranžské lóže máte dost otevřenou hlavu.“

Bertie Bishop pokrčil rameny. „Nejsem žádný pámbíčkář, ale v neděli s Flo do kostela chodíme. Víím, že to se mnou dřív nebylo jednoduchý, ale od toho infarktu?“ Nadechl se. „Od té doby nemám s láskou k bližnímu problém, a měl bych ještě jeden nápad, jak by se život tady dal vylepšit.“

O'Reilly chtěl vědět víc.

„Zítra hrajou Ballybucklebští Bonnaughts poslední domácí ragbyový zápas sezóny. Nastupujou proti Portaferrijským Pirátům. Budete tam, doktore?“

„To bychom si s paní O'Reillyovou nenechali ujít,“ přitakal doktor.

Bertie rozmáchlým gestem přešel celý lokál. „Tohle je společenské centrum naší milé vesničky. Žádné oranžovo-zelené spory se tu nepěstují, ale přesto, všiml jste si něčeho zvláštního?“

O'Reilly a Dapper se zamračili. Podle O'Reillyho soudu byl dnes páteční večer jako každý jiný, snad jen ten Donal Donnelly tu chyběl.

„Není tu Donal,“ řekl.

„Vzal rodinu do Rasharkinu za Juliinými rodiči. Půjčil jsem mu dodávku,“ odpověděl Bertie.

Dapper se stále mračil, jak přemýšlel. „Je to jediná hospoda v Ulsteru, kde mají pod stolem psy pivaře?“

„Ale prosím vás, Dappere, jděte do háje,“ usadil ho netrpělivě Bertie. „Vždyť je to jasný jako facka. Nejsou tu ženské a v každém hostinci v Ulsteru je to stejné.“

„Protože v hospodách platí takový zákon,“ namítl Dapper. „Pro dámy potřebujete nóbl bar nebo sólo salónek. V Kačeně na to není místo.“ Zabuřcel. „Nedá se tu ani tancovat.“

„Já vím,“ řekl Bertie, „a dámy chodí do té malé čajovny U zpívající konvičky, když my jsme v práci. Jenže bychom potřebovali místo, kde se večer můžeme sejít všichni dohromady.“

O'Reilly přikývl. Něco na tom bylo.

„Napadlo mě, že bychom mohli lépe využít sportovní klubovnu.“

Ze směsice lidských hlasů se ozval jeden, který O'Reilly přiřadil Alanu Hewittovi. „Ale jdi s tím někam, Malcolm Mulligane. Ten slavný concorde dvojka nikdy neletěl rychleji než zvuk, ani nápad. Vydržel ve vzduchu akorát pitomejch dvacet dva minut. Podle mě z něj nadzvukáč nikdy nebude.“

Konstábl Mulligan, ballybucklebská ruka zákona, se zasmál a řekl: „Jediná věc, která má takovou rychlost, je vyřídilka Cissie Sloanový.“ Ukecanou Cissie znalo celé Ballybucklebo.

Bertie počkal, až utichne výbuch smíchu, a pokračoval: „Je to zatím jen takový polovičatý nápad. Potřebuju se o tom s někým poradit a ještě to promyslet, ale do zítřka to budu mít srovnaný.“

„To zní rozumně,“ uvažoval nahlas O'Reilly. Nevadilo mu počkat. „A co s tím mejdanem, Bertie? Podle mě bychom to měli před Donnellyovými utajit až do poslední chvíle.“

„Tak jsem to měl taky na mysli, doktore.“

O'Reilly dopil pivo. „Dappere?“ Bertieho se nemohl ptát, jestli si ještě dá pivo – koneckonců mu sám povolil jen jedno denně.

„Vy jste džentlmen, pane doktore. Děkuji.“

O'Reilly zvedl na Willieho dva prsty a hostinský mu odpověděl stručným příkývnutím a obrátil se k pípě.

„Jo,“ pokračoval Bertie. „A chtěli bychom, aby tam přišel každý, kdo pomohl, a všichni vy doktoři...“

„Někdo bude muset držet službu,“ řekl O'Reilly.

Bertie zavrtěl hlavou. „Do té doby bude v Dun Bwee telefon.“

O'Reilly se zamračil. „Poštovnímu úřadu většinou trvá několik měsíců, než zapojí novou linku.“

Bertie nasadil důležitý výraz radního. „Když znáte ty správný lidi, tak ne.“ Zazubil se. „Víc neprozradím, ale ten telefon v Dun Bwee bude.“

„Budu vám věřit,“ řekl O'Reilly a pomyslel si, že život na ulsterském venkově je hlavně o tom, koho znáte, ne o tom, co víte. Líbilo se mu to tak.

„Taky bychom rádi pozvali otce O'Toolea a reverenda Robinsona z presbyteriánské fary, aby oba řekli pár slov,“ přidal se Dapper. „A ještě... Sice tady s panem Bishopem víme, že je to trochu drzé, ale myslíte, že by...“

„Pardon.“ Willie postavil na stůl dvě piva a odnesl prázdné sklenice.

„Díky, Willie,“ ujal se své sklenice O'Reilly a zaplatil. „Na zdraví.“

„Díky, pane doktore. Na zdraví.“ Dapper zvedl sklenici, napil se a utřel si hřbetem ruky horní ret. „Myslíte, že by přišel i lord MacNeill se svou sestrou? Zachovali se v té věci opravdu hezky, ba tak.“

„Jeho lordstvo má srdce ze zlata, ba,“ souhlasil Bertie. „O jídlo se budou chtít postarat moje Flo, Cissie Sloanová a určitě i Kinky.“ Nadmul prsa a zastrčil palce za vestičku.

A jáje, pomyslel si O'Reilly, Bertie se chystá k proslovu. Bertie však k jeho údivu zavrtěl hlavou, uchechtl se – snad sám sobě – a zase splaskl. „Já zařídím pití a požádám Willieho a Mary, aby se ujali obsluhy.“

„Platit to budete vy, Bertie?“ O'Reilly si vybavil starého Bertieho Bishopa, který by si ještě nedávno nechal pro pětník vrtat koleno.

„Ne tak docela,“ usmál se Bertie. „Zaplatí to moje stavební firma – bude to legitimní jednorázový bonus pro mé zaměstnance, který si budu moct odečíst z daní, a gesto dobré vůle pro ostatní.“

„To je od vás hodně slušný, pane Bishope,“ podotkl Dapper.

Bertie Bishop pokrčil rameny. „Pohřební rubáš nemá kapsy. Mimochodem, doktore, váš bratr Lars promluvil s památkáři, aby vydali povolení na rekonstrukci Dun Bwee, a ještě mi pomohl s jednou záležitostí. Byl bych rád, kdyby taky přišel.“

„To je pravda, to by měl.“ Lars pomohl Bertiemu Bishopovi napsat závěť, ve které rodinu Donnellyových výrazně zaopatřil. O'Reillyho napadlo, jestli už to Bertie Donalovi řekl. „Vypadá to, že to bude pořádná operace.“ O'Reilly už se sám počítal za právoplatného člena přípravného výboru, i když ho nikdo nevybídli. Koneckonců se do ballybucklebských záležitostí s radostí pletl už víc než dvě desetiletí. Podíval se na hodinky, dopil pivo a vstal. „Dáte mi vědět, jak to pokračuje?“ zeptal se.

„Samozřejmě,“ odpověděl Bertie, „ale víme, že máte hodně práce, tak to nejdřív trochu naplánujeme jenom mezi námi, než vás půjdeme obtěžovat.“

„Skvělé,“ uzavřel O'Reilly. „Slíbil jsem Kitty, že budu do sedmi doma, protože máme hovězí s rajskou od Kinky.“

Dapper Frew se zadíval na sáček bramborových lupínků, které pojídal, a vzdychl. O'Reilly zvýšil hlas. „Dobrou noc všem.“ Když mu lokál odpověděl, mírně se uklonil na rozloučenou, přivolał Kennyho a vyrazil k východu. Kývací dveře se za ním zavřely a doktor se vydal na krátkou cestu k domovu. Zapadající slunce se dělilo o oblohu s právě vyšlým srpkem měsíce a trochu se ochladilo. O'Reilly si vyhrnul límec saka. Tady se píše historie, pomyslel si. V Ballybucklebo se něco peklo a Donal Donnelly byl tentokrát cílový objekt, ne původce. Podfouknou podfukáře, ale tím nejlepším možným způsobem.

Když O'Reilly poslal Kennyho do boudy a zamířil k zadnímu vchodu do čísla jedna vstříc vůni hovězího masa a noků, ještě pořád se usmíval.